

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організованої злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Анна ПРИХОДЬКО

РОЗСЛІДУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ, ЗУМОВЛЕНИХ КОНФЛІКТОМ: ВИМІР
СУЧАСНИХ СТАНДАРТІВ ООН.....264

Олена САМОЙЛЕНКО

ДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КООПЕРАЦІЇ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....268

Максим СМІРНОВ

ПЕРЕДАЧА ОСОБИ ДО МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ В СИСТЕМІ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОТИДІЇ МІЖНАРОДНИМ
ЗЛОЧИНАМ.....272

Валерій ШЕПІТЬКО, Михайло ШЕПІТЬКО

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....276

Секція 4

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У
БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ.....282**

Сергій АЛБУЛ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ, ПОВ'ЯЗАНОЮ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ЗБРОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ.....282

Лариса БЄЛІК

ІНФОРМАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ:
КОНЦЕПТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ.....287

Сергій КІЛІМІЧЕНКО

ВИЯВЛЕННІ НЕГАТИВНИХ ОБСТАВИН ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ
ПОДІЇ.....290

Андрій КУБАЄНКО

ADAPTIVE HYBRID POLICING MODEL (АНРМ) ЯК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ
СТАНДАРТ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННИЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ.....294

Олександр ПОДОБНИЙ

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ.....298

Валерій ТІЩЕНКО

КРИМІНАЛЬНА СИТУАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПІЗНАННЯ У РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ.....303

Белік Лариса

*кандидат юридичних наук, доцент,
дослідник Середньо-Шведського університету,
м. Сундсвалль, Швеція
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2183-6635>
електронна адреса: Larysa.bielik1@gmail.com*

ІНФОРМАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ: КОНЦЕПТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

У тезах висвітлено роль криміналістичної дезінформації як тактичного засобу викриття корупційних правопорушень, обґрунтовано її правові межі, форми та ефективність застосування в сучасних умовах.

Ключові слова: корупція, криміналістична дезінформація, інсценування, легенда, тактика розслідування.

Bielik Larysa

*Candidate of Law, Associate Professor,
researcher at Mid-Sweden University, Sundsvall, Sweden*

INFORMATIONAL AND TACTICAL STRATEGIES OF ANTI-CORRUPTION COUNTERACTION IN CRIMINALISTICS: THE CONCEPT OF FORENSIC DISINFORMATION

The theses outline the role of forensic disinformation as a tactical tool for exposing corruption offenses, defining its legal limits, forms, and effectiveness in modern investigative practice.

Key words: corruption, forensic disinformation, staging, legend, investigative tactics.

Корупційні правопорушення в Україні зберігають високий рівень латентності та становлять суттєву загрозу державним інституціям, що підтверджується міжнародними оцінками рівня сприйняття корупції [1]. З огляду на їхню організованість, прихований характер та залученість підготовлених суб'єктів, ефективність розслідування значною мірою залежить від здатності правоохоронних органів долати інформаційну перевагу злочинців. У цьому контексті особливого значення набувають тактичні інструменти, що дозволяють нейтралізувати протидію, серед яких вирізняється криміналістична дезінформація.

Криміналістична дезінформація розглядається як законний тактико-криміналістичний засіб, що дає змогу створювати контрольовані інформаційні

умови, у яких правопорушник мимоволі демонструє реальні наміри, контакти та способи взаємодії [2]. На відміну від кримінальної дезінформації, спрямованої на приховування злочину, криміналістична дезінформація переслідує мету встановлення істини й використовується лише в межах правового регулювання. Її застосування не суперечить вимогам КПК України, оскільки не містить ознак провокації та не формує умов для нав'язування особі протиправної поведінки [3].

Серед ключових форм криміналістичної дезінформації важливе місце посідає легенда — створена та ретельно продумана роль, яка використовується з метою отримання даних про діяльність корупційних угруповань. Легендування дозволяє увійти в довіру до учасників корупційної схеми, розкрити спосіб передачі неправомірної вигоди та встановити коло залучених осіб, особливо в умовах, коли вони діють вибірково й підвищено обережно [2].

Іншою формою, тісно пов'язаною з дезінформаційними тактиками, є інсценування — створення моделі події, яка викликає природну реакцію правопорушника й дозволяє фіксувати об'єктивні дії у доказовий спосіб. У справах про корупцію інсценування часто набуває форми контрольованої передачі неправомірної вигоди, моделювання зустрічі або ситуації домовленості, що дає змогу отримати безпосередні докази умислу та способу вчинення злочину [4, с. 88]. Важливо, що така діяльність супроводжується чітким документуванням, яке забезпечує її подальшу допустимість у судовому процесі.

Криміналістична дезінформація також відіграє роль у встановленні місцезнаходження осіб, що переховуються від органів правосуддя, а також у виявленні прихованих комунікацій у корупційних злочинах, де пряме спостереження або оперативний доступ до інформації ускладнені. Створення контрольованих інформаційних подразників може спрямувати підозрюваного на контакт із підставними особами або на використання каналів, які перебувають під контролем правоохоронців, що забезпечує можливість фіксації його поведінки та комунікацій.

Ефективність криміналістичної дезінформації можлива лише за дотримання принципів обґрунтованості, пропорційності та тактичної доцільності. Вона має бути інтегрована у загальний план розслідування, мати чітко визначену мету та відповідне ресурсне забезпечення. Важливо, що результативність таких методів значною мірою залежить від аналітичних здібностей виконавця та його здатності адаптувати тактичний задум до змінних умов розслідування [5, с. 410]. Креативність та гнучкість у виборі форми дезінформації є критичним чинником, адже типові прийоми часто легко розпізнаються корупційно досвідченими особами.

Міжнародна практика свідчить, що допустимість дезінформаційних заходів визнається за умови відсутності провокації та чіткого регламентування. Зокрема, у правозастосуванні США важливою є вимога щодо недопущення «створення злочину», тоді як контрольоване відтворення ситуації, в якій злочинець вчиняє те, до чого він уже був схильний, вважається правомірним [6]. Зіставлення

Section 4. Information support for law enforcement authorities in the fight against organized criminal activity

української та зарубіжної практик демонструє, що криміналістична дезінформація може виступати універсальним інструментом боротьби з корупцією за умови чіткого дотримання балансу між ефективністю та правовими гарантіями.

Таким чином, криміналістична дезінформація є важливою складовою сучасної тактики розслідування корупційних злочинів, оскільки дозволяє нейтралізувати складні форми протидії, виявляти приховані аспекти злочинної діяльності та формувати доказову базу, що відповідає процесуальним вимогам. Її застосування сприяє не лише підвищенню ефективності досудового розслідування, а й розвитку криміналістичної науки у напрямі адаптації до нових викликів, пов'язаних із трансформацією корупційних схем та використанням складних інформаційних технологій у злочинній діяльності.

Перелік використаних джерел:

1. Corruption	Perceptions	Index	(CPI)	URL:
https://cs.detector.media/reforms/texts/185173/2023-02-07-ukraina-116-ta-z-pomizh-180-krain-v-indeksi-spryynyattya-koruptsii/				
2. Бієлік Л.С. Черемнова А.І. Криміналістична дезінформація як тактико-криміналістичний засіб виявлення та розкриття корупційних кримінальних правопорушень. <i>Теорія та практика судової експертизи і криміналістики</i> . 2023. № 4 (33). URL: https://doi.org/10.32353/khrife.4.2023.02				
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 №4651-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text				
4. Погорецький М. А., Старенький О. С. Негласні слідчі (розшукові) дії як засоби отримання доказів: окремі проблемні питання. <i>Право України</i> . 2018. № 8. С. 85-106.				
5. Тіщенко В. В. Щодо поняття, завдань і змісту криміналістичної тактики. Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 трав. 2017 р.). У 2-х т. Т. 2 відп. ред. Г.О. Ульянова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 409-411.				
6. RICO «Racketeer Influenced and Corrupt Organizations» Act URL: https://www.usssc.gov/sites/default/files/pdf/training/primers/2023_Primer_RICO.pdf				